

De spelling van de werkwoorden

Tegenwoordige tijd

Opdracht 7, wb. p. 52

Motivatie:

- **Om welke reden schrijf je *beland* in zin b zonder *t* en *bevindt* in zin f met *t*?**

In beide zinnen is het onderwerp **je**, maar in zin b staat het werkwoord **voor** het onderwerp en zin f is dat **omgekeerd**.

Als het werkwoord **voor je** staat, dan is het werkwoord de **stam**. In het **omgekeerde** geval, pas je de regel **stam + t** toe.

- **Hoe verklaar je het verschil in schrijfwijze tussen 'Raadt u' in zin a en de volgende zin 'Raad uw beloning'?**

In zin a is **u** het onderwerp, dan pas je de regel **stam+ t** toe. In het **andere geval** is er geen onderwerp: het is een **bevelzin**. De juiste schrijfwijze is dan de **stam** van het werkwoord.

- **Waarmee moest je rekening houden bij het vervoegen van het werkwoord *misleiden* in zin h?**

Het **onderwerp** in deze zin is *de dief, derde persoon enkelvoud*. Bijgevolg pas je de regel **stam+t** toe.

Opdracht 6, wb. p. 52

Motivatie:

- gestolen → afkomstig van het werkwoord 'stelen'. De stam van dat werkwoord is 'steel' en vormt de basis voor de spelling van de werkwoorden in de tegenwoordige tijd.
- verteld → In de *derde persoon enkelvoud* of *jij* + *ww* wordt -t toegevoegd aan de stam, geen -d

- gelachen → zelfde redenering als 'gestolen'. De stam van dat werkwoord is 'lach' en vormt de basis voor de spelling van de werkwoorden in de tegenwoordige tijd.

DE VERLEDEN TIJD

Opdracht 7, wb. p. 121

- **Waarmee moest je rekening houden bij het vervoegen van het werkwoord *besteden* bij opgave 3?**

De **stam** van het **regelmatig werkwoord** eindigt op **d**. In de verleden tijd wordt in dit geval **-de (n)** aan de **stam** toegevoegd.

Alternatief: trucje 't sexy fokschaap

Als je **-en schrapt**, is de **laatste letter** een **d**. Deze letter komt **niet** voor in 't sexy fokschaap, dus voeg je **-de(n)** aan de **stam** toe.

- **Om welke reden schreef je *kostte* met *tt* en *focuste* met *t*?**

In het geval van ***kosten*** eindigt de **stam** reeds op **t**, terwijl dat **niet** het geval is bij het werkwoord ***focussen***. Voeg aan de stam **-te(n)** toe en je krijgt **tt** bij ***kostte*** en **t** bij ***focuste***.

Trucje 't sexy fokschaap:

Als je bij ***kosten*** & ***focussen*** **-en schrapt**, zijn de **laatste letters** een **t & een s**. Deze letters komen **wel** voor in 't sexy fokschaap, dus voeg je **-te(n)** aan de **stam** toe.

- **Waarin verschilt *bracht* uit zin 13 t.o.v. *verleidden* uit zin 14?**

Brengen is een **onregelmatig werkwoord** en **verandert** dus van **klank** in de verleden tijd. ***Verleiden*** is een **regelmatig werkwoord** en **behoudt** zijn **klank** in de verleden tijd.

Opdracht 6, wb. p. 120

Motivatie:

- vermoeden → regelmatig of klankbehoudend werkwoord, stam: vermoed. Gevolg: in de verleden tijd komt er -de(n) bij, *vermoedden* is de correcte vorm.
- dode → regelmatig of klankbehoudend werkwoord, stam: dood. Gevolg: in de verleden tijd komt er -de(n) bij, *doodde* is de correcte vorm.
- deed → onregelmatig of klankveranderend werkwoord. Nooit -dt in de verleden tijd.
- danstten → regelmatig of klankbehoudend werkwoord, stam: dans. Gevolg: in de verleden tijd komt er -te(n) bij (s komt voor in 't sexy fokschaap, *dansten* is de correcte vorm.
- leevde → stam: leef. Gevolg: *leefde*

HET VOLTOOID DEELWOORD

Opdracht 7, wb. p. 249

- **Waarmee moest je rekening houden bij het vervoegen van het werkwoord *ontvoeren* bij opgave 1?**

Ontvoeren is een **regelmatig werkwoord**. Als je -en schrappt, is de laatste letter **r**. Deze letter komt **niet** voor in 't sexy fokschaap, dus **eindigt het vd op d**.

- **Waarin verschilt *gevochten* uit zin 5 t.o.v. *verklaard* uit zin 10?**

Vechten is een **onregelmatig werkwoord** en **verandert** dus **van klank**. ***Verklaren*** is een **regelmatig werkwoord** en **behoudt zijn klank**. Bij dit werkwoord kan je het trucje van 't sexy fokschaap toepassen.

Opdracht 8, wb. p. 249

- bestelt → infinitief: bestell**en**, trucje 't sexy fokschaap: l komt er niet in voor. Gevolg: bestel**d**
- gebeurt → infinitief: gebeu**ren**, trucje 't sexy fokschaap: r komt er niet in voor. Gevolg: gebeur**d**
- beantwoordt → Nooit -dt bij een voltooid deelwoord.
- verwent → infinitief: verwenn**en**, trucje 't sexy fokschaap: n komt er niet in voor. Gevolg: verwend**d**
- verhuist → infinitief: verhu**izen**, trucje 't sexy fokschaap: z komt er niet in voor. Gevolg: verhuis**d**
- getuigt → infinitief: getuig**en**, trucje 't sexy fokschaap: g komt er niet in voor. Gevolg: getuig**d**
- betwijfelt → infinitief: betwijfel**en**, trucje 't sexy fokschaap: l komt er niet in voor. Gevolg: betwijfel**d**
- bezorgt → infinitief: bezorg**en**, trucje 't sexy fokschaap: g komt er niet in voor. Gevolg: bezorg**d**

HET VOLTOOID DEELWOORD ALS BIJVOEGLIJK NAAMWOORD

Opdracht 5, wb. p. 301

- a. vergroten → de vergrote neus
- b. besteden → het bestede geld
- c. plegen → de gepleegde inbraak
- d. stranden → het gestrande schip
- e. bedenken → het bedachte plan
- f. verbranden → de verbrande brief
- g. kleuren → het gekleurde haar
- h. smeden → het gesmede plan

- **Waarmee moest je rekening houden bij het vervoegen van het werkwoord *vergroten* bij opgave a?**

Je schrijft het **vdbn** telkens **zo kort mogelijk**. In de **infinitief** staat er **één t**, dus schrijf je het **vdbn** ook **met één t**.

- **Om welke reden schreef je *bestede* met -e en *gepleegde* met -ee?**

In het geval van ***bestede*** moet de **e lang klinken** en deze letter staat in een **open lettergreep**. Bijgevolg schreef je de **letter e maar één keer**. Bij ***gepleegde*** moet de **e ook lang klinken**, maar deze staat nu in een **gesloten lettergreep**. Bijgevolg **verdubbel** je deze letter.